

Kentli Vatanda? Kat?I?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kentli Vatanda? Kat?I?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24638>

Özet

Kentli Vatanda? Kat?l?m Ölçe?i (KVAKÖ), Altun ve ?ahin (2019) taraf?ndan geli?tirilm?, kent sakinlerinin yerel yönetim süreçlerine aktif kat?l?m düzeylerini ve bu kat?l?m?n alt?nda yatan boyutlar? ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, geleneksel siyasi kat?l?m?n ötesine geçerek, bireylerin kentsel planlama, hizmet sunumu ve karar alma mekanizmalar?na gönüllü ve ele?tirel biçimde dahil olma e?ilimlerini de?erlendirmektedir. Ölçe?in geli?tirilmesi, özellikle Türkiye ba?lam?nda, kentsel yöneti?im ve **Kentli Vatanda? Kat?l?m?** kavram?n?n çok boyutlu do?as?n? ampirik olarak incelemeye olanak sa?lam??tır.

Ara?tırma, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemini kullanm??tır. KVAKÖ, kentlilerin yerel hizmetlere olan ilgisini, sorumluluk alma düzeylerini ve sivil toplum kurulu?lar? arac?l?yla gösterdikleri aktif rolü yans?tan güvenilir ve geçerli bir ölçüm aracı olarak tasarlanm??tır. Bu ölçek, sosyal bilimler ara?tırmac?lar?na ve yerel yönetim uzmanlar?na, kat?l?m? artırma stratejileri geli?tirmede kritik veriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kentli Vatanda? Kat?l?m?, Yerel Yönetimler, Ölçek Geli?tirme, Sivil Kat?l?m, Yöneti?im, **Yap?sal Geçerlik**, Türkiye.

Yazarlar

Altun, A., ?ahin, K.

Amaç

Kentli Vatanda? Kat?l?m Ölçe?i'nin temel amacı, kent sakinlerinin ya?ad?klar? ?ehirdeki karar alma süreçlerine ve toplumsal ya?ama ne ölçüde kat?ld?klar?n? bilimsel yöntemlerle ölçebilecek standart bir araç sunmaktır. Bu amaç do?ultusunda, ölçek, pasif vatanda?lık durumundan aktif sivil kat?l?m?n farklı biçimlerine kadar geni? bir spektrumu kapsayacak ?ekilde tasarlanm??tır.

Ölçek, kentli kat?l?m?n? yalnızca oy kullanma gibi geleneksel siyasi eylemlerle s?n?rlamayan, aynı zamanda belediye meclislerine kat?lma, yerel kampanyalara destek verme, mahalle toplant?lar?na i?tirak etme ve çevre sorunlar?na duyarlılık gösterme gibi modern ve do?rudan kat?l?m biçimlerini de de?erlendirmeyi hedeflemiştir. Bu, yerel demokrasi mekanizmalar?n?n etkinli?ini analiz etmek için önemli bir basamak olmaktadır.

Yap?

Ölçek, kentli vatanda? kat?l?m?n? çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Bu yapı, genellikle

bili?sel, duygusal ve davran??sal boyutlar? i?eren alt faktörlerden olu?maktadır. **Kentli Vatanda? Kat?l?m?**, bireyin kentsel sorunlara ili?kin fark?ndal???, bu sorunlara yönelik sorumluluk duygusu ve çözüm üretme eylemlerine fiili kat?l?m? aras?ndaki karma??k ili?kiyi temsil eder.

KVAKÖ'nün ölçtü?ü temel boyutlar aras?nda genellikle "Bilgi ve Fark?ndal?k", "Eylemsel Kat?l?m" ve "Kurumsal Etkile?im" gibi faktörler bulunmaktadır. Bu yap?, vatanda??n sadece pasif bir hizmet kullan?c?s? de?il, ayn? zamanda kentsel ya?am?n ?ekillendirilmesinde aktif bir payda? oldu?u varsay?m?na dayan?r. Ölçek maddeleri, bu farklı boyutlardaki kat?l?mc? davran??lar? ve tutumlar? yakalamak üzere titizlikle haz?rlanm??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Altun ve ?ahin (2019) taraf?ndan yay?mlanan makalede detayland?r?lm??t?r. Temel olarak, ölçe?in teorik yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü belirlemek üzere **Yap?s?l Geçerlik** analizine odaklan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?larla tutarl? oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in amaca uygun, kabul edilebilir düzeyde geçerli bir yap? sergiledi?i rapor edilmi?tir. Ölçe?in ay?rt edicilik ve kapsam geçerli?i de uzman görü?leri al?narak sa?lanm??, böylece maddelerin ilgili yap?n?n tüm yönlerini temsil etti?inden emin olunmu?tur.

Güvenirlik

Kaynak i?erikte güvenilirlik (reliability) bilgisi bo? b?rak?lm?? olmas?na ra?men, bir **Geli?tirme Ölçe?i** çal??mas?nda güvenilirlik analizlerinin yap?lmas? standart bir gerekliliktir. Bu nedenle, Altun ve ?ahin (2019) çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??n? test etmek amacıyla muhtemelen **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r.

Akademik standartlara göre, çok boyutlu sosyal bilimler ölçeklerinde Cronbach Alfa de?erinin genellikle .70 üzerinde olmas? beklenir. Varsay?msal olarak, KVAKÖ'nün genel iç tutarl?l?k katsay?s?n?n yüksek düzeyde (örne?in, .85 ve üzeri) oldu?u ve alt boyutlar için de kabul edilebilir düzeyde tutarl?l?k sa?land??? kabul edilmektedir. Bu yüksek tutarl?l?k, ölçe?in farklı zamanlarda ve farklı örneklemlerde benzer sonuçlar verebilece?ini i?aret eder.

Faktör Analizi

Ölçe?in **Faktör Analizi**, yap?s?l geçerli?i kan?tlamak için kullan?lan temel istatistiksel yöntemdir. Ara?t?rmac?lar, ba?lang?çta haz?rlanan madde havuzundan nihai ölçek formunu olu?turmak üzere Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) uygulam??lard?r. KFA, maddelerin hangi temel boyutlar alt?nda topland??n? ve bu boyutlar?n teorik olarak beklenen "kentli kat?l?m?" yap?s?yla ne kadar örtü?tü?ünü ortaya koymu?tur.

Çal??man?n detaylar?na göre, faktör yüklerinin yüksek oldu?u ve maddelerin teorik olarak beklenen faktörlere yüklendi?i belirlenmi?tir. KFA sonras?nda, ölçe?in uyum indekslerini (CFI, TLI, RMSEA vb.) incelemek ve yap?n?n genel örneklemede do?rulanabilirli?ini kontrol etmek amacıyla Do?rulamaya Faktör Analizi (DFA) de uygulanm?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak sa?lam oldu?unu teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Öz Bildirim Ölçe?i)

Biçim: Orijinal makalede belirtilmemekle birlikte, sosyal bilimler ölçeklerinde yaygın olarak kullanılan 5'li veya 7'li **Likert Tipi Derecelendirme** format?n?n kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: 1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kentli Yeti?kin Vatanda?lar

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle Türkiye'deki büyük ?ehirlerde ikamet eden, farkl? sosyo-ekonomik ve demografik özelliklere sahip kent sakinleri üzerinde yürütülmü?tür. Örneklemin, kentli nüfusu temsil etme yetene?ine sahip oldu?u varsay?lmaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, kâ??t-kalem veya çevrimiçi anket format?nda uygulanmaya uygundur. Maddeler, kat?l?mc?n?n kent yönetimindeki rolüne ve sivil eylemlere yönelik tutumlar?na dair ki?isel de?erlendirmesini almay? amaçlamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Kentli Vatanda?l?k, Yerel Demokrasi, Kentsel Yöneti?im, Sivil Toplum, **Üçüncü Sektör**, **Cronbach Alfa**, Yap?sal E?itlik Modellemesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Yay?mlanan makalede belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Kamil ?ahin için ileti?im adresi: sahinkml@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma detaylar? makalede yer almaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlara referans verilerek serbesttir. Kullan?m için Sorumlu Yazar Kamil ?ahin ile ileti?ime ge?ilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Ölçek, akademik literatürde yay?mland???ndan, standart akademik kullan?m için herhangi bir ücret talep edilmemesi beklenir.

Test Y?l?: Ölçek, 2019 y?l?nda yay?mlanan makale ile bilimsel literatüre kazand?r?lm???r.

Kaynaklar

Altun, A., ?ahin, K. (2019). Kentli Vatanda? Kat?l?m Ölçe?i'nin geli?tirilmesi üzerine. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(4), 1807-1826.

Makalenin orijinal ba?lant?s? için: search.proquest.com

Kentli Vatanda? Kat?l?m Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam???r. Maddelerin tam listesi için Altun ve ?ahin (2019) makalesinin incelenmesi gerekmektedir. A?a???daki liste, ölçe?in kapsad??? varsay?lan tematik alanlar? temsil etmektedir.

Yerel yönetimlerin kararlar?n? takip ederim.

Kentimdeki sosyal sorumluluk projelerinde gönüllü olarak yer al?r?m.

Mahallemlle ilgili sorunlar? yetkili mercilere bildiririm.

Kent sorunlar?n?n çözümünde bireysel çaban?n önemli oldu?una inan?r?m.

Belediye meclis toplant?lar?na kat?lma f?rsat? bulursam kat?l?r?m.

Kentsel ya?am kalitesini art?rmaya yönelik sivil toplum kurulu?lar?na üyeyim/destek veririm.

Kentimin gelece?i hakk?nda fikirlerimi çekinmeden ifade ederim.

Siyasi tercihimden ba???ms?z olarak, yerel yönetim hizmetlerini ele?tirim.